

låtenhet af det, som till *barnets* bibehållande vid lif nödigt var; dömes för barnamord till straffarbete från och med ett till och med sex år. Äro omständigheterna synnerligen försvårande, må tiden för straffarbetet till tio år höjas.

Därest för vinnandet af syftet med denna motion ändring i denna eller annan paragraf i 14 kap. strafflagen skulle befinnas nödig eller lämplig vill jag härmed hafva framställt motion om sådan ändring.

Stockholm den 27 januari 1911.

Värner Rydén.

Nr 214.

Af herr **Rydén**, om *skrifvelse till Kungl. Maj:t angående beredande af en bättre rättslig ställning åt utom äktenskapet födda barn och deras mödrar.*

I sammanhang med annan motion jag denna dag väckt om ändring i strafflagen i syfte att få en barmhärtigare lagstiftning mot olyckliga öfvergifna mödrar, som i förtviflan döda sina barn, dristar jag mig härmed påkalla Riksdagens uppmärksamhet för en annan angelägenhet. Oftast beror ett barnamord därpå, att modern öfvergifvits af barnets fader. Rannsakingar i sådana mål blotta understundom en afgrund af ansvars- och samvetslöshet hos barnafäder. Mången gång är fadern till ett barn den som bär det moraliska ansvaret för ett barnamord, medan han inför lagen går fullkomligt fri från straff. Man skulle därför

bra ofta vara frestad att flytta det juridiska ansvaret från modern öfver på fadern.

Om man emellertid ryggar tillbaka inför en sådan nyhet i lagstiftningen, så synes tiden vara mogen för en *betydande skärpning* i fråga om barnafäders försörjningsplikter gent emot såväl sina barn som deras mödrar. Ännu är mångenstädes den uppfattningen förhärskande, att det icke är vanhederligt att draga sig undan fadersplikterna gent emot barn, som födas utom äktenskapet. Modern skall bära största försörjningsbördan, fadern ringa eller ingen. Huru många meneder och annat svek ha icke i det fallet förekommit från barnafäders sida.

Huru en skärpning i fråga om fäders försörjningsplikt skulle lämpligast genomföras — och i detta fallet tänker jag äfven på gifta familjefäder, som öfvergifva sin familj — är ju en invecklad fråga, då uppfinningsrikedomen i fråga om undandragande af plikter är mycket stor. Jag har i främsta rummet tänkt mig att lagen borde ändras därhän, att *införsel i lön* borde medgifvas i fråga om bidrag för fullgörande af försummad försörjningsplikt. I vissa fall, där ren ovillighet att fullgöra försörjningsplikt föreligger, och där vederbörande genom tredska på allt sätt söker undandraga sig sådan — t. ex. genom att göra sig medellös eller undvika antagandet af fast arbete — skulle man kunna ifrågasätta, huruvida icke någon form för allmänt arbete kunde anordnas hvarigenom vederbörande blefve tvungen att bära sin andel i försörjningstungan. Förefintligheten af ett eller annat lämpligt tvångsmedel för tredskande barnafäder skulle helt visst i många fall visa sig verksamt.

Då man emellertid kan befara, att en skärpning af försörjningsplikten skulle medföra en ökad benägenhet hos barnafäder att rättsligen fritaga sig från faderskap till utom äktenskap födda barn, torde i detta sammanhang äfven frågan om ogifta mödrars rättslöshet gentemot samvetslösa fäder böra upptagas till skärskådande. I det fall, då en fader förnekar sitt barn, har modern bevisningsskyldighet. Föreligger half bevisning, ådömes fadern edgång. Går han eden, blir han frikänd.

Att modern vid detta rättegångsförfarande är försatt i en långt ogynnsammare ställning än fadern, ligger i öppen dag. Fadern kan genom frånvaron af bevis eller genom mened undandraga sig faderskapet, medan modern aldrig kan undandraga sig moderskapet. Det vill synas mig rättvisare, om modern såsom i åtskilliga främmande land, finge rättigheten att i fall, *då half bevisning föreligger* och då domstolen funne skäl därtill, aflägga ed om hvem som är fader till hennes barn. Jag inser nog, att äfven en sådan anordning finge sina vanskligheter, men i

erfarna domares händer skulle helt säkert ett sådant rättegångsförfarande leda till mindre orättfärdighet, än det nuvarande.

Det är ju möjligt att en sådan ordning endast kan införas i samband med en processreform och en friare bevispröfning inför rätta, men jag har i allt fall velat gifva uttryck åt min uppfattning, att en förändring är nödvändig till tryggande af mödrarnas rätt.

Man torde vidare kunna ifrågasätta, huruvida icke samhället i barnuppfostringsmål borde bestå *rättshjälp* åt medellösa ogifta mödrar. Mången gång går deras sak förlorad genom deras obekantskap med de rättsliga formerna.

Med det ofvan sagda tror jag mig ha påvisat, att här föreligga missförhållanden, som kräfva afhjälpan. En lagstiftning till *ansvar* i fråga om föräldraplikter och till skydd för mödrarnas och barnens rätt är af nöden.

Riksdagen har upprepade gånger i denna angelägenhet skrifvit till Kungl. Maj:t men icke desto mindre stå vi ännu vid samma punkt, fast enhvar vet, att missförhållandena växa med hvarje år. I dag har, enligt hvad mig meddelats, en petition i ärendet inlämnats till Konungen, hvari mera än 500 i fattigvårdsarbetet praktiskt förfarna män och kvinnor från Stockholms stad och län begärt skyndsamt utarbetande af lagförslag för tillgodoseende af utom äktenskapet födda barns och deras mödrars rättsliga ställning. Då jag tror, att det skulle vara lyckligt, om äfven Riksdagen underströke behovet af en *snar* lagstiftning å detta område, tillåter jag mig vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utarbetande af lagförslag, som afse att på ett effektivt sätt tillgodose utom äktenskapet födda barns och deras mödrars rättsliga ställning.

Stockholm den 27 januari 1911.

Värner Rydén.